

ZPRAVODAJ

květen 2021

Chystáte se do starobního důchodu? Přinášíme vám seznam nezbytností, které si připravit

Dosáhli jste důchodového věku a chystáte se o důchod v nejbližší době zažádat? Nebo vás odchod do důchodu teprve čeká, ale chcete na něj být náležitě připraveni? Přinášíme vám návod, jak při žádosti o důchod postupovat krok za krokem. Podrobné informace ke starobním důchodům najdete v nově vydané Příručce budoucího důchodce pro rok 2021.

Stručného průvodce, jak při žádosti o důchod postupovat krok za krokem, najdete i na následujících řádcích.

Co dělat předtím, než si o důchod požádáte?

1. **Ověřte si, jaký je váš důchodový věk a jakou dobu musíte být důchodově pojištěni, abyste důchod mohli začít pobírat.** Důchodový věk lze snadno zjistit pomocí [důchodové kalkulačky](#) nebo náhledem do aktualizované [Příručky budoucího důchodce pro rok 2021](#) na strany 6–7.
2. **Sledujte pravidelně doby pojištění evidované ČSSZ.** Jednou ročně si můžete nechat zpracovat **informativní osobní list důchodového pojištění (IOLDP)**. Zažádat o něj lze prostřednictvím ePortálu ČSSZ, případně formou písemné žádosti zaslané na adresu: ČSSZ, Odbor správy údajové základny, Křížová 25, 225 08 Praha 5. O dalších možnostech podání žádosti o IOLDP se dočtete na [webu ČSSZ](#). Na **ePortálu ČSSZ** dále můžete pravidelně sledovat evidované doby pojištění prostřednictvím služby [Přehled dob důchodového pojištění](#). Tato služba nabízí náhled na „konto pojištění“, které se průběžně aktualizuje na základě každého nově doručeného a zpracovaného dokladu. Nahlízet do svého „konta“ a mít tak údaj pod kontrolou můžete kdykoliv.
3. Pro podání žádosti o důchod budete potřebovat i další **doklady, a to o dobách, které ČSSZ nemá ve své evidenci.** Jde o tzv. **náhradní doby pojištění**. Týká se to například dob studia, vojenské a civilní služby a také péče o dítě, případně péče o osoby závislé na pomoci jiné osoby. Tyto doby je třeba dokládat prostřednictvím dokladů, které o těchto náhradních dobách pojištění svědčí. Jejich soupis najdete v Příručce budoucího důchodce pro rok 2021 na stranách 10–12.
4. Žádost o důchod lze podat nejdříve čtyři měsíce před požadovaným dnem přiznání důchodu. **Fakt, že dosáhnete důchodového věku, neznamená, že si o důchod musíte zažádat. Lze**

tak učinit i později. Pokud se rozhodnete dál pracovat, toto „přesluhování“ se pozitivně odrazí na výši vašeho budoucího důchodu.

5. **Popřemýšlejte nad tím, zda si důchod necháte vyplácet na účet, nebo v hotovosti.** Pokud si chcete zařídit **zasílání důchodu na účet**, je třeba, aby byl veden na vaše jméno, případně na vašeho manžela/vaši manželku. V tomto případě je potřeba doložit ještě potvrzení od banky, že k účtu máte dispoziční oprávnění. Vyplácení důchodu na účet vašeho potomka ani vnuka či vnučky možné není. Druhou možností **je vyzvedávání důchodu v hotovosti na poště**. Tato služba je však zpoplatněna částkou 29 Kč, která se vám bude strhávat z každé měsíční splátky důchodu.

Podání žádosti

Nezapomeňte, že samotný nárok na důchod ještě neznamená, že vám důchod začne automaticky chodit na účet nebo na poštu. Je potřeba si o něj požádat, a to osobně na OSSZ podle místa vašeho trvalého bydliště. Žádost o důchod s vámi sepíše pracovník oddělení důchodového pojištění. Tuto žádost podáváte osobně, můžete k tomu ale zmocnit i jinou osobu na základě plné moci (vzorovou plnou moc najdete na [ePortálu ČSSZ](#)).

Podat žádost o důchod je možné kterýkoliv úřední den. Doporučujeme vám však sjednat si konkrétní termín prostřednictvím [online objednávání](#) na webu ČSSZ. Počítejte s tím, že sepsání žádosti může zabrat nějaký čas. Jde o časově náročný úkon, při kterém je třeba uvést a ověřit mnoho údajů, mimo jiné i to, zda jste pracovali v zahraničí, jestli máte exekuci nebo jste v insolventi.

Jaké doklady si k žádosti o důchod připravit?

1. **Doklad totožnosti, tedy občanský průkaz nebo cestovní pas, případně povolení k pobytu.**
2. Pokud se rozhodnete pro výplatu důchodu na účet, je třeba předložit vyplněný a bankou potvrzený tiskopis [Žádost o zařazení výplaty důchodu poukazem na účet v České republice – majitel účtu](#) nebo [Žádost o zařazení výplaty důchodu poukazem na účet manžela \(manželky\) v České republice](#).
3. Dále budete potřebovat dokumenty dokládající doby pojištění, které ČSSZ nemá ve své evidenci. Jsou to například:
  - o doklady o studiu, popřípadě učení, i nedokončeném (výuční list, maturitní vysvědčení, diplom nebo index),
  - o doklady o výkonu vojenské služby,
  - o doklady prokazující výchovu dětí nebo péči o děti (rodné listy dětí nebo výpisy z matriky narození, popř. jiné doklady o době a rozsahu péče), pokud nelze uvedené ze strany OSSZ/PSSZ/MSSZ ověřit v agendovém systému evidence obyvatel,
  - o doklady o dobách pojištění nebo náhradních dobách, které nejsou uvedeny v informativním osobním listu důchodového pojištění nebo o nichž víte, že je ČSSZ nemá ve své evidenci.
4. To, že některý z dokladů (kromě průkazu totožnosti) nemáte k dispozici, neznamená, že nemůžete podat žádost o důchod. Zbývající doklady, které předložíte dodatečně, budou také následně posouzeny a zohledněny.

Vyřizování vyhrazených parkovišť pro osoby se zdravotním postižením

V minulém roce ombudsman zveřejnil výzkum týkající se vyhrazeného parkování, jehož výstupy byly následně zveřejněny a prezentovány na kulatém stole. Na základě tohoto výzkumu nyní ombudsman zveřejnil doporučení, které má za cíl sjednotit praxi v rozhodování o zřízení vyhrazeného parkování a je tak určeno především obcím a silničním správním úřadům.

Výzkum z minulého roku byl realizován na reprezentativním vzorku obcí a potvrdil naši dlouhodobou zkušenost, podle níž je nejčastějším důvodem pro nepovolení vyhrazeného parkování nesouhlas obce, tedy vlastníka dané komunikace.

“Některé obce mají vlastní kritéria, podle nichž posuzují jednotlivé žádosti. Byť lze takovou transparentnost uvítat, některé z obcí stanovily takové podmínky, které vylučují celé skupiny osob s postižením z možnosti získat vyhrazené stání. Jiné obce pak postupují čistě formalisticky, bez individuálního posouzení konkrétní situace žadatelů. Naše doporučení by proto mělo sjednotit nejednotnou praxi a učinit rozhodování v této oblasti předvídatelným, a to s ohledem na individuální potřeby lidí s postižením,” říká ombudsman Stanislav Křeček.

Některá z doporučení obcím:

- Obec musí souhlas či nesouhlas se zřízením vyhrazeného parkoviště vždy odůvodnit a to písemně.
- Obec při udělování souhlasu nebo nesouhlasu nesmí postupovat svévolně.
- Pokud obec vytvořila pravidla pro udělování souhlasu, musí si nechat prostor pro individuální posouzení. Pravidla obec nesmí aplikovat mechanicky.
- Obce by neměly vyžadovat splnění kritérií, která nejsou relevantní pro posouzení situace žadatelů.
- Pokud žadatel či žadatelka se zdravotním postižením prokáže, že vzhledem ke svému stavu potřebuje v konkrétním místě parkovat, měla by obec udělit souhlas.
- Žádá-li o zřízení vyhrazeného parkoviště člověk s postižením, dopadá na obec povinnost přijmout přiměřené opatření ve smyslu antidiskriminačního zákona. Obec tak v těchto případech musí zvážit, zda žadatel nebo žadatelka vzhledem k omezením, která vyplývají z jejich dlouhodobého postižení, potřebuje v konkrétním místě parkovat. Pokud ano, představuje souhlas obce přiměřené opatření, které je obec zásadně povinna přijmout, tedy souhlas udělit.
- Obec nesmí odůvodňovat nemožnost vyhrazení parkoviště pouze nedostatkem parkovacích míst. Samotný nedostatek parkovacích míst však nesmí vést k odmítnutí udělení souhlasu bez dalšího, obec musí zvažovat další kritéria.
- Obec je povinna souhlas udělit v případě, kdy je parkovacích míst dostatek, žadatel nebo žadatelka vzhledem k omezením, které vyplývají z jejich dlouhodobého postižení, potřebují v místě parkovat a neexistují jiné překážky pro zřízení vyhrazeného parkovacího stání.

- Obec nemá omezovat možnost žádat o vyhrazení parkoviště pouze na osoby s pohybovým postižením.
- Obec nemá omezovat možnost žádat o vyhrazená parkoviště pouze na osoby, které vlastní vozidlo nebo samy řídí, případně pouze na jejich nejbližší rodinné příslušníky.
- Na základě zákona o pozemních komunikacích lze zřídit vyhrazené parkoviště komukoliv. Rovněž člověk bez průkazu ZTP nebo ZTP/P může být osobou s postižením ve smyslu antidiskriminačního zákona, a nelze jej proto vyloučit z možnosti žádat o vyhrazené parkování.

Další doporučení jsou pak směřována silničním a správním úřadům, Ministerstvu vnitra a Ministerstvu dopravy.

Celé znění doporučení:

<https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/9144>

Může se hodit ...

www.helpnet.cz

Nadační fond pro podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením spouští portál pracovní tržičště

Portál bude zajišťovat komfort pro lidi s handicapem při hledání práce a současně důrazně chránit jejich citlivá osobní data. Budoucí zaměstnavatel neuvidí na webu kompletní životopis, protože osobní data jsou šifrovaná, a teprve po souhlasu zájemce o práci jsou mu informace poskytnuty.

„K vytvoření portálu pracovnitrziste.cz nás vedla především stále komplikovaná situace na otevřeném trhu práce a absence prostředí, kde by se zaměstnavatelé a osoby se zdravotním postižením (OZP) mohli setkat. Vytváříme určitou platformu pro seznámení se zaměstnanec a zaměstnavatel. Nejsme zprostředkovatelé práce, ani pracovní agentura. Chceme jen spustit prostředí, kde se dva volné konce prostě spojí. Ve velkém nikdo s jednou ani druhou skupinou dlouhodobě nepracuje. Chceme v této oblasti pomoci. Jsme v kontaktu i s úřady práce.“ říká zakladatelka a předsedkyně Správní rady NFOZP Lenka Kohoutová.

Přihlášení do portálu je velmi jednoduché a intuitivní. Po zadání adresy www.pracovnitrziste.cz, každého zájemce z řad uchazečů i zaměstnavatelů povede portál jednoduchými, na sebe

navazujícími kroky. Prvním z nich je zaregistrovat se. Následně zájemce vyplní profil, zadá životopis a je to. Firmy vyplní své požadavky. Vlastně portál působí jako každý jiný jen s tou výjimkou, že uchazeč o zaměstnání sám určí, které firmě se ozve. Samozřejmě, pokud si sám nevyhledá pracovní post v nabídce.

Cílem NFOZP je, aby si brzy portál našel své místo na trhu a byl aktivním prostředníkem pro budoucí zaměstnance a zaměstnavatele.

„Oslovujeme organizace a sociální služby, které pracují s osobami se zdravotním postižením. Navázali jsme spolupráci s pražskou Hospodářskou komorou. Zákoník práce je stejný pro člověka s handicapem i pro člověka zdravého. Jde pouze o smluvní dohodu dvou stran, která povede k oboustranné spokojenosti. Problém je v tom, že se velmi často lidé s handicapem podceňují, ale po velmi krátkém čase se ukáže, že jsou jedni z nejlepších zaměstnanců.“ říká ze zkušeností zakladatelka NFOZP Lenka Kohoutová.

Součástí pracovního tržiště jsou i poradny, jak pro budoucí zaměstnance, tak i zaměstnavatele. Všechny poradny jsou vázané na zaměstnávání osob se zdravotním postižením a jsou v nich k dispozici profesionálové z Hospodářské komory hlavního města Prahy, kteří dokážou poradit, jak se efektivně vypořádat s exekucemi, součástí je i právní poradna.

Zajímavost ...

www.helpnet.cz

Začala osvětová kampaň CHRPA 2021 #Děkujeme pečujícím

U příležitosti Mezinárodního dne rodiny, který každoročně připadá na 15. května, zahajuje nezisková organizace Alfa Human Service (AHS) již třetí ročník osvětové kampaně CHRPA #Děkujeme pečujícím. Jejím cílem je zvýšit povědomí o existenci a důležitosti neformální péče v naší společnosti. Symbolem pečujících, tedy těch, kteří se dlouhodobě starají o své blízké v domácím prostředí, se stala chrpa.

Smyslem kampaně je nasbírat přes léto co nejvíce chrp, které budou pečujícím symbolicky „na dálku“ předány 2. října na Den pečujících. Letošní ročník je výjimečný v tom, že se nesbírají jenom fotografie volně rostoucích modrých kvítků, ale i fotografie chrp vlastnoručně vytvořených, nakreslených či namalovaných.

Fotografie chrp je možné buď posílat e-mailem do Alfa Human Service nebo ještě lépe rovnou je sdílet na sociálních sítích s hastagy **#chrpapecujícím**, **#dekujemepecujícím** a **#CHRPA2021**.

„Neformální péče se podle kvalifikovaných odhadů týká každého pátého z nás,“ říká Martina Chmelová, vedoucí psychoterapeutka Alfa Human Service a dodává: „Péče o blízké je velmi důležitá a podpora pečujících také. Dejme pečujícím najevo, že si vážíme jejich fyzicky i psychicky náročné práce a poděkujeme jim vlastnoručně vytvořenou chrpou!“

Alfa Human Service připravila pro zájemce také dva online workshopy arteterapie, které poradí a pomohou nejen s vytvořením chrpy, ale pohladí i na duši. První se koná 20. 5., druhý potom 24. 6. 2021. Více informací na www.alfahs.cz.

Proč zrovna chrpy?

„Důvodem je podobnost chrpy s pečujícími. Tato květina roste na mnoha místech, volně u cest i v polích, kde je často slabá a přehlédnutá. Zároveň ji však můžeme nalézt také v zahradách. Tam o ni lidé pečují, starají se o ni a chrpa je silnější a odměňuje se velkými květy. Stejně tak je tomu i s pečujícími; ti, kterým se včas dostane podpora a pomoc, dokážou zůstat silnými, pomáhat a předávat svoji energii svým blízkým,“ komentuje kampaň Petra Adámková z organizace Alfa Human Service.

Neformální péče v ČR

Téměř 20 % Čechů pomáhá v domácím prostředí svým rodinným příslušníkům a blízkým osobám, kteří z důvodu svého zdravotního nebo psychického stavu nejsou samostatní a soběstační. Nejčastěji se pečující starají o své nemohoucí rodiče, ale pomoc potřebují i děti a dospělí, kteří jsou chronicky nebo vážně nemocní.

Péči potřebují také lidé s postižením či blízcí se závažnějšími zdravotními nebo psychickými problémy.

Pečující na rozdíl od profesionálních asistentů či zdravotníků svou práci dělají bez jakékoliv kompenzace a podpory, bez nároku na odměnu a mnohdy při práci, která je skutečně živí. Definice neformálních pečujících není doposud legislativně ukotvena.

Noví dopravci v Praze

Mikrobusy na objednání pro hendikepované budou od roku 2022 zajišťovat na základě veřejné soutěže Vega Tour s.r.o. a Lutan s.r.o.

Aktuálně provozovaná služba mikrobusů na objednání pro přepravu osob s omezenou schopností pohybu a orientace, držitelů průkazů ZTP a ZTP/P s trvalým pobytem v Praze (dále jen přeprava OZP), byla Hlavním městem Prahou na jaře letošního roku přesoutěžena a od **1. 1. 2022** jí budou provozovat dva noví poskytovatelé. Ve veřejné soutěži zvítězili **Vega Tour s.r.o.** a **Lutan s.r.o.**

Ti budou provozovat 35 speciálně upravených vozidel, která bude obsluhovat personál speciálně vyškolený pro tuto činnost. Z 35 vozidel bude 25 mikrobusů pro přepravu 3-4 cestujících a 10 pro přepravu jednoho pasažéra. Každé vozidlo musí umožňovat přepravu alespoň jednoho klienta na vozíku (elektrickém nebo mechanickém).

V případě potřeby smlouvy obsahují i vyhrazené změny umožňující rozšíření vysoutěžených služeb, tak aby služby fungovaly pro celé období platnosti smluv efektivně. Dosud bylo v rámci dopravy na objednání provozováno 27 vozidel.

„Cestování do práce, k lékaři, za kulturou, přáteli a tak dál je důležité i pro lidi se zdravotním postižením, kteří ovšem ne vždy mohou využít veřejnou dopravu, byť jsme se v odstraňování bariér v posledních dvaceti letech nesmírně vylepšili. Těší mě, že konečně budeme mít stabilní řešení, které přinese lidem jistotu, že se dostanou tam, kam potřebují,“ řekla Milena Johnová, radní pro sociální politiku a zdravotnictví.

Kromě telefonických objednávek bude nově možné objednávat tuto speciální přepravu přes webovou stránku cca od října/listopadu 2021 (kontaktní údaje a detaily pro objednávání budou upřesněny v průběhu podzimu 2021).

„O mikrobusy na objednání je velký zájem, proto bylo při výběru nového dopravce naším cílem navýšení počtu vozů, abychom mohli tuto službu nabídnout co nejvíce Pražanům se zdravotním omezením a také zkrátit čekací dobu na objednání. Mikrobusy nám posloužily ale i během pandemie, kdy je mohli využívat senioři starší osmdesáti let při cestě na očkování a zpět, ale také senioři starší sedmdesáti let s pohybovým omezením,“ říká Adam Scheinherr, náměstek primátora hl. m. Prahy pro oblast dopravy.

Na provoz a co nejefektivnější využití mikrobusů bude nově dohlížet dispečink ROPID. Cílem je poskytnout kvalitnější služby a zkrátit čekací objednávkové časy. Současní provozovatelé Societa v.p.s. a Handicap-Transport s.r.o. budou tuto službu provozovat podle stávajících podmínek **do**

konce letošního roku, tedy pro přepravu ještě v letošním roce je možné objednávat službu za stávajících podmínek u těchto dopravců.

Mikrobusy bude možné stejně jako nyní využívat pro cesty po Praze i do vybraných středočeských měst a obcí v bezprostředním okolí Prahy. Služba bude zpoplatněna nástupní sazbou 10 Kč a jednotlivým jízdným ve výši 40 Kč. Při cestě z Prahy do příměstských obcí stojí jedna jízda 60 Kč (jízdné pro děti od 6 do 15 let bude poloviční, děti do 6 let se přepraví zdarma).

Detaily nových podmínkách dopravy na objednání včetně rozsahu pokrytého území:

<https://pid.cz/prakticke-informace/bezbarierove-s-pid/?tab=4>

(informace bude průběžně doplňována).

---

www.helpnet.cz

Prostory pro schůzky zdarma

Pacientský hub nabízí pacientským organizacím v Praze tři vybavené zasedačky.

- Do zasedačky můžete každý všední den od 8:30 do 17:00.
- Nemusíte řešit energie, internet ani úklid.
- Pracovat lze na místních počítačích, k dispozici je i tiskárna a promítací vybavení.
- Oběd si můžete ohřát a sníst ve vybavené kuchyňce.
- Můžete si do zasedačky vzít návštěvu.
- Z centra Prahy jste u nás do deseti minut pomocí MHD.
- Za rohem najdete park Grébovka, kam se můžete jít po dlouhém dni protáhnout.
- Celý prostor je bezbariérový.

Další informace na [webu Pacientského hubu](#).

www.helpnet.cz

Výzkum násilí na osobách se zdravotním postižením

(vyplňují i ti, kteří nic takového nezažili) – poznámka redakce Zpravodaje

Online dotazník připravila In IUSTITIA, o.p.s. Je určen všem lidem, kteří jsou starší 15 let, žijí v Česku a považují se za člověka se zdravotním postižením nebo je za něj považuje někdo jiný, například stát.

Dostupné jsou dvě varianty dotazníku: základní varianta a varianta upravená pro potřeby lidí s mentálním postižením.

Pomocí online dotazníku chce In IUSTICIA zjistit, jak často se lidé s postižením setkávají s násilím, s jakými formami násilí se setkávají nejčastěji, jestli napadení oznamují policii a jaké dopady na ně násilí mělo. Vyplněním dotazníku pomůžete tyto otázky objasnit a přispět k systematickému řešení tohoto důležitého společenského problému.

Podrobnější informace o výzkumu, včetně odkazů na dotazníky, jsou uvedeny na [stránkách In IUSTICIA](#).

Redakční rada:

Bc. Daniela Jeníčková, d.jenickova@arpzpd.cz

Vydává Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR, z.s.

Karlínské nám. 12

186 03 Praha 8 – Karlín

(pro vlastní potřebu)

e-mail: asociace@arpzpd.cz [http:// www.arpzpd.cz](http://www.arpzpd.cz)